

**WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI
FK-V.431.8.2016**

Olsztyn, dnia 13 września 2016 r.

**Szanowny Pan
Jacek Szydło
Wójt Gminy
Dywity**

**ul. Olsztyńska 32
11-001 Dywity**

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. Nr 185, poz. 1092), przekazuję Panu treść wystąpienia pokontrolnego.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w siedzibie jednostki kontrolowanej, tj. Urzędzie Gminy w Dywitach, ul. Olsztyńska 32, 11-001 Dywity.

W okresie objętym kontrolą oraz w okresie prowadzenia kontroli stanowiska pełnili:

- Pan Jacek Szydło – Wójt Gminy, wybrany na to stanowisko w dniu 16 listopada 2014 r.,
- Pan Daniel Zadworny – Zastępca Wójta Gminy, powołany na to stanowisko od dnia 1 stycznia 2010 r. oraz na stanowisko Sekretarza Gminy od dnia 1 kwietnia 2007 r.,
- Pani Teresa Kuptel – Skarbnik Gminy, powołana na to stanowisko od dnia 29 września 2006 r.

Kontrola została przeprowadzona przez pracowników Wydziału Finansów i Kontroli Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, tj.:

- Agnieszkę Kotlińską, starszego inspektora wojewódzkiego, na podstawie pisemnego imiennego upoważnienia do kontroli Nr FK-VI.0030.614.2016 z dnia 28 czerwca 2016 r. wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego,
- Rafała Zujko, starszego inspektora wojewódzkiego, na podstawie pisemnego imiennego upoważnienia do kontroli Nr FK-VI.0030.619.2016 z dnia 29 czerwca 2016 r., wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego.

Termin kontroli: od 1 do 29 lipca 2016 r.

Zakres kontroli:

- przedmiot kontroli: prawidłowość wykorzystania dotacji celowych udzielonych z budżetu państwa oraz wykonanie dochodów budżetu państwa za 2015 rok,
- okres objęty kontrolą: 2015 rok

Kontrola została odnotowana w książce kontroli jednostki kontrolowanej na str. 13 pod pozycją nr 4 na 2016 rok.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej, w związku z art. 175 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2013 r., poz. 885 ze zm.).

[Akta kontroli: II.1-15, VII.1-2]

Na podstawie ustaleń kontroli działalność kontrolowanej jednostki ocenia się

pozytywnie

Powyższą ocenę ogólną uzasadniają następujące oceny częściowe i ustalenia kontroli:

I. W zakresie budżetu jednostki samorządu terytorialnego i jego zmian oraz sprawozdawczości budżetowej.

1. Wojewoda Warmińsko-Mazurski decyzją Nr FK 5/2015 z dnia 16 lutego 2015 r. ustalił dla Gminy Dywity plan dotacji z budżetu państwa na 2015 r. w wysokości **2.942.055 zł**. Ww. plan został zmieniony 46 decyzjami Wojewody na łączną kwotę 4.770.132,43 zł (w tym: zwiększenia – 3.749.953,96 zł oraz zmniejszenia – 1.020.178,47 zł).

2. Wielkość planu dotacji z budżetu państwa wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. wyniosła **5.671.830,49 zł**. Gmina otrzymała z budżetu państwa w 2015 r. dotacje w łącznej wysokości **5.668.473,07 zł**, z czego wykorzystała **5.661.976,56 zł**.

Kwota dotacji niewykorzystanych (udzielonych na realizację zadań zleconych i własnych) w łącznej wysokości **6.496,51 zł**, została zwrócona na rachunek bankowy Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie z zachowaniem terminu określonego w art. 168 ust.1 i 6 ustawy o finansach publicznych.

Największe niewykorzystanie dotacji w stosunku do kwot planowanych dotyczyło rozdziału 80150 – kwota 4.076,11 zł z przeznaczeniem na zakup podręczników oraz materiałów edukacyjnych i ćwiczeniowych dostosowanych do potrzeb edukacyjnych i możliwości psychofizycznych uczniów niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego. Zgodnie ze złożonym wyjaśnieniem przez Panią Katarzynę Sternicką-Moritz - inspektora Referatu Edukacji, Kultury i Zdrowia, niewykorzystanie środków wynikało z przeniesienia uczniów dla których złożono wnioski o dotację do innej placówki.

3. W trakcie kontroli sprawdzono prawidłowość wprowadzenia planu dotacji przyznanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego do budżetu Gminy i ustalono, że w powyższym zakresie jednostka wypełniła dyspozycję art. 257 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, tj.:

- przyznane dotacje oraz ich zmiany ujmowane były w planie dochodów w odpowiedniej podziałce klasyfikacji budżetowej,
- przyznane dotacje oraz ich zmiany ujmowane były w planie wydatków z uwzględnieniem ich przeznaczenia w odpowiedniej podziałce klasyfikacji budżetowej.

[Akta kontroli: III.1-15, VII.2-3]

4. Prawidłowość i rzetelność sprawozdań budżetowych, tj.:

- Rb-27ZZ zbiorczego za okres od początku roku do końca IV kwartału 2015 r.,
- Rb-50 zbiorczego o wydatkach od początku roku do końca IV kwartału 2015 r.,
- Rb-50 jednostkowego o dotacjach od początku roku do końca IV kwartału 2015 r.,
- Rb-ZN łącznego wg stanu na koniec IV kwartału 2015 r.,

składanych przez Gminę do Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie sprawdzono na podstawie porównania danych zawartych w sprawozdaniach budżetowych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej Gminy oraz ze sprawozdań jednostkowych składanych przez jednostki podległe, tj.: Urząd Gminy w Dywitach, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dywitach z siedzibą w Tuławkach, Zespół Szkół Dywity, Zespół Szkół Tuławki, Szkołę Podstawową w Bukwałdzie, Szkołę Podstawową w Spręcowie.

W wyniku kontroli stwierdzono, że:

- dane wykazane w ww. sprawozdaniach były zgodne z ewidencją księgową i sprawozdaniami jednostkowymi sporządzonymi przez jednostki podległe,
- ww. sprawozdania sporządzane były w sposób czytelny i trwałe, zawierały podpisy Wójta, Skarbnika (sprawozdania zbiorcze), Głównego Księgowego oraz Kierownika jednostki organizacyjnej (sprawozdania jednostkowe).

5. Ponadto, w toku kontroli sprawdzono terminowość przekazywania ww. sprawozdań budżetowych do Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie i ustalono, że przekazywane były z zachowaniem terminów określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2014 r. poz. 119), oraz rozporządzeniu z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (t.j. Dz.U. z 2014 r., poz. 1773).

[Akta kontroli: III.16-45, VII.3-4]

6. Stwierdzone nieprawidłowości:

W sprawozdaniach jednostkowych Rb-27ZZ sporządzonych przez GOPS w Dywitach w 2015 roku nie wykazano należności z tytułu zaliczki alimentacyjnej oraz odsetek z tytułu zaliczki alimentacyjnej i funduszu alimentacyjnego w łącznej kwocie 1.883.341,60 zł, co było sprzeczne z zasadami sporządzania sprawozdań budżetowych określonymi w załączniku nr 39 do rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

W sprawozdaniach ujmowano tylko dochody (wpływy) z ww. tytułów.

Ww. należności nie były również wykazywane w zbiorczych sprawozdaniach Rb-27ZZ sporządzanych przez Gminę na podstawie sprawozdań jednostkowych, co skutkowało przekazaniem do dysponenta środków budżetowych (Wojewody Warmińsko-Mazurskiego) błędnej informacji o wysokościach należności stanowiących dochody budżetu państwa.

Ponadto, brak ujmowania w ewidencji przedmiotowych należności skutkowało nierzetelnym prowadzeniem ksiąg rachunkowych. Zgodnie z art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994

r. o rachunkowości (t.j. Dz.U. z 2013 r., poz. 330 ze zm.) księgi rachunkowe uznaje się za rzetelne, jeżeli dokonane w nich zapisy odzwierciedlają stan rzeczywisty.

Zgodnie z pisemnym wyjaśnieniem Pani Teresy Cejmer, Kierownika GOPS w Dywitach w ewidencji księgowej naliczano i przypisywano jedynie należności dotyczące funduszu alimentacyjnego. Rejestr dotyczący zaliczki alimentacyjnej oraz odsetek prowadzony jest w odrębnym programie, w związku z czym należności z tych tytułów nie były wykazywane na koncie 221.

Osoba odpowiedzialna – Pani Beata Horabik, Główny księgowy GOPS.

[Akta kontroli: III. 46, VII.4]

7. Działalność jednostki w kontrolowanym obszarze ocenia się **pozytywnie z uchybieniami**.

II. W zakresie prawidłowości wykorzystania dotacji celowych udzielonych z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin) ustawami - § 2010.

1. Wielkość planu dotacji z budżetu państwa wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. wyniosła **3.236.584,08 zł**. Gmina otrzymała z budżetu państwa w 2015 r. dotacje w łącznej wysokości **3.235.699,08 zł**, z czego wykorzystwała **3.229.864,12 zł**, co stanowiło 99,98 % otrzymanej dotacji.

Wykorzystane środki finansowe pochodziły z:

➤ ustawy budżetowej – **2.552.386 zł**, w tym:

- rozdział 75011 – 45.695 zł,
- rozdział 85195 – 810 zł,
- rozdział 85212 – 2.474.218 zł,
- rozdział 85213 – 30.663 zł,
- rozdział 85295 – 1.000 zł.

➤ rezerw celowych – **677.478,12 zł**, w tym:

- rozdział 01095 – 209.128,92 zł,
- rozdział 75011 – 25.376 zł,
- rozdział 80101 – 46.848,92 zł,
- rozdział 80110 – 25.536,29 zł,
- rozdział 80150 – 341,19 zł,
- rozdział 85212 – 350.648 zł,
- rozdział 85213 – 7.653 zł,
- rozdział 85219 – 11.316 zł,
- rozdział 85295 – 1.629,80 zł.

2. W wyniku analizy prawidłowości przyznania wynagrodzeń w 2015 r., dokonanej na podstawie: umów o pracę, zakresów czynności i list płac pracowników Urzędu Gminy finansowanych w części w ramach otrzymanej dotacji w rozdziale 75011 ustalono, że wartości poszczególnych składników płac były zgodne z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa.

Ponadto, na podstawie poddanych kontroli zakresów czynności pracowników, których wynagrodzenie było dofinansowane ze środków dotacji w rozdziale 75011 oraz 85212 ustalono, że zachodziła zgodność pomiędzy obowiązkami pracowników wynikającymi z ich

zakresów a przeznaczeniem dotacji, na które została udzielona, tj. na wykonywanie zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

3. Na podstawie dokumentacji źródłowej, tj.: dowodów księgowych objętych założoną do kontroli próbą oraz zestawień sporządzanych w toku kontroli przez pracowników jednostki kontrolowanej i sprawozdań z rozliczenia poszczególnych dotacji składanych do Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie stwierdzono, że zgodnie z art. 168 ust. 4 ustawy o finansach publicznych wykorzystanie dotacji nastąpiło przez zapłatę za zrealizowane zadania, na które dotacje były udzielone, tj.:

- zwrot producentom rolnym podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej,
- zadania z zakresu spraw obywatelskich, ewidencji ludności i spraw obronnych,
- wyposażanie szkół podstawowych i gimnazjów w podręczniki oraz materiały edukacyjne i ćwiczeniowe,
- sfinansowanie kosztów wydawania decyzji administracyjnych potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej dla świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni,
- realizację świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- pokrycie składek na ubezpieczenie zdrowotne opłacanych za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz niektóre świadczenia rodzinne,
- wynagrodzenie dla opiekuna z tytułu opieki przyznane przez sąd,
- realizację zadań związanych z przyznaniem Karty Dużej Rodziny oraz wypłatą zasiłków pielęgnacyjnych.

4. Dowody księgowe, na podstawie których realizowano wydatki:

- zawierały wszystkie niezbędne elementy wymienione w art. 21 ust. 1 ustawy o rachunkowości,
- zawierały prawidłową klasyfikację budżetową poniesionych wydatków, stosownie do przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 roku w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. Nr 38, poz. 207 ze zm.),
- zawierały adnotację o wydatku strukturalnym zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 10 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji wydatków strukturalnych (Dz. U. Nr 44, poz. 255),
- zostały prawidłowo zadekretowane (odpowiednie konto zespołu 4 w korespondencji z kontem zespołu 2), tj. zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r., poz. 289),
- zawierały adnotację dotyczącą stosowania procedur zamówień publicznych lub o przesłankach skutkujących brakiem stosowania ustawy, o którym mowa w art. 4 pkt 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz.U. z 2013 r., poz. 907 ze zm.),
- zawierały pieczętki wpływu dokumentu do jednostki stosownie do przepisów rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz.U. Nr 14, poz. 67),

- posiadały adnotację o dokonaniu wydatku, względnie jego części z dotacji budżetu państwa,
- zatwierdzone były do zapłaty przez Kierownika jednostki i Skarbnika (Głównego księgowego jednostki).

[Akta kontroli: IV.1-67, VII.4-12]

5. Działalność jednostki w kontrolowanym obszarze ocenia się **pozytywnie**.

III. W zakresie prawidłowości wykorzystania dotacji celowych udzielonych z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących oraz inwestycyjnych gmin (związków gmin), oraz na realizację zadań bieżących z zakresu edukacyjnej opieki wychowawczej finansowanej w całości przez budżet państwa w ramach programów rządowych - § 2030, § 2040 i § 6330.

1. Wielkość planu dotacji z budżetu państwa wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. wyniosła **2.435.246,41 zł**. Gmina otrzymała z budżetu państwa w 2015 r. dotacje w łącznej wysokości **2.432.773,99 zł**, z czego wykorzystwała **2.432.112,44 zł**, co stanowiło 99,98% otrzymanej dotacji.

Wykorzystane środki finansowe pochodziły z:

➤ ustawy budżetowej – **278.815 zł**, w tym:

- rozdział 85213 – 15.704 zł,
- rozdział 85214 – 22.926 zł,
- rozdział 85216 – 52.789 zł,
- rozdział 85219 – 117.182 zł,
- rozdział 85295 – 70.214 zł,

➤ rezerw celowych – **2.153.297,44 zł**, w tym:

- rozdział 60016 – 1.213.542,58 zł,
- rozdział 75814 – 91.319,41 zł,
- rozdział 80101 – 5.220,90 zł,
- rozdział 80103 – 99.294 zł,
- rozdział 80104 – 353.894 zł,
- rozdział 85206 – 15.033 zł,
- rozdział 85213 – 3.899,99 zł,
- rozdział 85214 – 54.074 zł,
- rozdział 85216 – 178.235 zł,
- rozdział 85219 – 8.393 zł,
- rozdział 85295 – 54.786 zł,
- rozdział 85415 – 75.605,56 zł.

2. Gmina zapewniła wkład własny wynikający z przepisów art. 128 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym kwota dotacji na dofinansowanie zadań własnych bieżących i inwestycyjnych nie może stanowić więcej niż 80% kosztów realizacji zadania, chyba że odrębne ustawy stanowią inaczej, w następujących rozdziałach:

- 80103 Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych,
- 80104 Przedszkola,
- 80106 Inne formy wychowania przedszkolnego,
- 85219 Ośrodki pomocy społecznej,
- 85415 Pomoc materialna dla uczniów.

Wkład własny nie był wymagany w poniższych rozdziałach:

- 85213 Składki na ubezpieczenie zdrowotne, opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej,
 - 85214 Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe,
 - 85216 Zasiłki stałe,
- na podstawie odrębnych przepisów ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2015 r., poz. 163 ze zm.).

Ponadto, ustalono, że w rozdziałach:

- 60016 – Drogi publiczne gminne został zachowany wkład własny wynikający z § 2 ust. 3 umowy zawartej z Wojewodą Warmińsko-Mazurskim na realizację „Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych – Etap II Bezpieczeństwo – Dostępność – Rozwój”,
- 80101 Oświata i wychowanie został zachowany wkład własny wynikający z § 2 ust. 2 zawartej umowy z Wojewodą Warmińsko-Mazurskim na realizację programu „Książki naszych marzeń”,
- 85295 Pozostała działalność został zachowany wkład własny wynikający z § 2 ust. 3 umowy zawartej z Wojewodą Warmińsko-Mazurskim na realizację programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

3. W wyniku analizy zakresów czynności pracowników, którzy otrzymali dofinansowanie do wynagrodzeń w ramach otrzymanej dotacji w rozdziałach: 85206 oraz 85219 ustalono, że zachodziła zgodność pomiędzy obowiązkami pracowników wynikającymi z tych zakresów a przeznaczeniem dotacji, na które została udzielona. Asystenci rodzinni realizowali zadania socjalno-wychowawcze z elementami terapii w środowisku zamieszkania rodzin, które wymagały fachowego wsparcia i doradztwa. Natomiast, pracownicy socjalni wykonywali czynności związane z ustaleniem potrzeb pomocy społecznej na obszarze Gminy, wdrażaniem mechanizmów prewencyjnych, organizowaniem opieki nad osobami i rodzinami kwalifikującymi się do udzielenia pomocy socjalno-bytowej.

4. Na podstawie zestawień sporządzanych w toku kontroli przez pracowników jednostki kontrolowanej i sprawozdań z rozliczenia poszczególnych dotacji składanych do Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie stwierdzono, że zgodnie z art. 168 ust 4 ustawy o finansach publicznych wykorzystanie dotacji nastąpiło przez zapłatę za zrealizowane zadania, na które dotacje były udzielone, tj.:

- realizację inwestycji dotyczącej przebudowy dróg lokalnych w ramach programu pn. „Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych – Etap II Bezpieczeństwo – Dostępność – Rozwój”,
- zwrot części wydatków poniesionych w ramach funduszu sołeckiego,
- wyposażanie szkół podstawowych w książki o różnej tematyce w ramach programu „Książki naszych marzeń”,
- realizację zadań z zakresu wychowania przedszkolnego,
- realizację zadań w ramach programu „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”,
- pokrycie składek na ubezpieczenie zdrowotne opłacanych za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz niektóre świadczenia rodzinne,
- wypłatę zasiłków stałych i okresowych,
- dofinansowanie wynagrodzeń pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- realizację zadań w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”,

- dofinansowanie zakupu podręczników i materiałów edukacyjnych dla uczniów w ramach programu „Wyprawka szkolna”,
- dofinansowanie świadczeń pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym.

5. W zakresie dokumentacji finansowej (dowodów księgowych) nieprawidłowości nie stwierdzono, za wyjątkiem błędnej klasyfikacji budżetowej opisanej na stronie 8 niniejszego projektu wystąpienia pokontrolnego.

[Akta kontroli: V.1-139, VII.13-21]

6. Stwierdzone nieprawidłowości:

6.1 W Urzędzie Gminy nie prowadzono wyodrębnionej ewidencji księgowej dla środków otrzymanych z dotacji celowej na dofinansowanie realizacji zadań własnych gminy w rozdziale 80101 Szkoły podstawowe, co było niezgodne z postanowieniami Umowy Nr 57/2015 z dnia 9 października 2015 r. zawartej pomiędzy Wojewodą Warmińsko-Mazurskim, a Gminą Dywity. Zgodnie z treścią § 3 ust. 2 ww. umowy jednostka „(...) zobowiązuje się prowadzić wyodrębnioną ewidencję księgową środków (...) otrzymanych na realizację zadania oraz wydatków dokonywanych z tych środków (...).”

Z pisemnego wyjaśnienia Pani Teresy Kuptel – Skarbnika Gminy (osoby odpowiedzialnej) wynika, że przyczyną nieprowadzenia wyodrębnionej ewidencji było przeoczenie pracowników merytorycznych w czasie realizacji umowy.

Zaniechanie prowadzenia wyodrębnionej ewidencji w znacznym stopniu utrudniało precyzyjne określenie źródeł finansowania wydatku oraz właściwe rozliczenie wydatkowanych z dotacji celowej środków finansowych.

6.2 Nieprawidłowo zakwalifikowano wydatki poniesione w rozdziale 80101 Szkoły podstawowe w łącznej kwocie 1.937,70 zł, przez:

- Szkołę Podstawową w Spręcowie, tj. koszt zakupionych książek na wyposażenie biblioteki szkolnej na łączną kwotę 1.269,60 zł, w tym środki z dotacji 1.015,68 zł zaklasyfikowany został w § 4210 Zakup materiałów i wyposażenia, zamiast § 4240 Zakup pomocy naukowych, dydaktycznych i książek, na podstawie faktury VAT nr FM/3087/2015 z dnia 2 grudnia 2015 r.,
- Szkołę Podstawową w Bukwałdzie, tj. koszt zakupionych książek na wyposażenie biblioteki szkolnej na łączną kwotę 1.159,42 zł, w tym środki z dotacji 922,02 zł zaklasyfikowany został w § 4210 Zakup materiałów i wyposażenia, zamiast § 4240 Zakup pomocy naukowych, dydaktycznych i książek, na podstawie faktur VAT:
 - nr FS/1379331/12/2015 z dnia 2 grudnia 2015 r.,
 - nr FS/1371300/12/2015 z dnia 2 grudnia 2015 r.,
 - nr FS/1383889/12/2015 z dnia 3 grudnia 2015 r.,

czym naruszono przepisy rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych.

Z pisemnego wyjaśnienia Pani Teresy Kuptel – Skarbnika Gminy (osoby odpowiedzialnej) wynika, że powodem nieprawidłowej klasyfikacji wydatków była błędna interpretacja przepisów ww. rozporządzenia.

Skutkowało to naruszeniem jednolitych zasad w zakresie planowania, wykonania i ewidencjonowania wydatków, obowiązujących wszystkie jednostki sektora finansów publicznych.

6.3 W rozdziale 85206 Wspieranie rodziny, w ramach realizacji programu „Asystent Rodziny i Koordynator Pieczy Zastępczej”, nie zachowano wkładu własnego w wysokości 20%, o którym mowa w przepisach art. 128 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, tj. kwoty 1.464,50 zł.

Koszt całego zadania wynosił 16.960,62 zł, w tym:

- ze środków budżetu państwa – 15 033,00 zł (88,64% całości zadania),
- ze środków własnych Gminy – 1.927,62 zł (11,36% całości zadania).

Zgodnie z wyjaśnieniem Pani Teresy Cejmer – Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dywitach, ww. zadanie realizowane było na podstawie umowy nr PS-I.3146.14.58.2015 z dnia 1 lipca 2015 r., której zapisy nie przewidywały wkładu własnego na poziomie 20% wartości całego zadania.

Powyższe skutkowało wydatkowaniem dotacji w nadmiernej wysokości w kwocie 1.464,50 zł.

W dniu 4 sierpnia 2016 r. kwota dotacji wraz z należnymi odsetkami została zwrócona na rachunek Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie.

Osoba odpowiedzialna Pani Teresa Kuptel – Skarbnik Gminy.

[Akta kontroli: V.77-86, 140-143, VII.21-23]

7. Działalność jednostki w kontrolowanym obszarze, pomimo stwierdzonych odstępstw od stanu pożądanego, ocenia się **pozytywnie**.

IV. W zakresie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

W 2015 r. w Gminie Dywity przeprowadzono jedno postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego z wykorzystaniem środków budżetu państwa otrzymanych w ramach dotacji celowych, dotyczące zadania pn. „Poprawa bezpieczeństwa dróg na terenie Gminy Dywity w miejscowościach Różnowo – Dąbrówka Wielka poprzez ich przebudowę”.

Sprawdzenie prawidłowości i celowości poniesionych wydatków objęte jest odrębną kontrolą problemową, realizowaną przez Wydział Infrastruktury Geodezji i Rolnictwa Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, wynikającą z rocznego planu kontroli. Kontrola, zgodnie z harmonogramem kontroli realizowanych przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego, została zaplanowana na IV kwartał 2016 r.

W związku z powyższym odstąpiono od czynności kontrolnych w tym zakresie.

V. W zakresie należności oraz prawidłowości i terminowości pobierania, a także przekazywania dochodów budżetu państwa związanych z realizacją zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego - § 2350.

1. Należności z tytułu realizacji zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

1.1. Na dzień 31 grudnia 2015 r. łączny stan należności związanych z realizacją zadań zleconych wynosił **3.518 258,93 zł**, w tym:

➤ w rozdziale 75011 w § 0690 z tytułu opłat za udostępnienie danych osobowych, o których mowa w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie wysokości opłat za udostępnienie danych ze zbiorów meldunkowych, ewidencji wydanych i unieważnionych dowodów osobistych, zbioru PESEL, ogólnokrajowej ewidencji wydanych i unieważnionych dowodów osobistych oraz sposobu wnoszenia tych opłat (Dz.U. z 2008 r. Nr 207, poz. 1298) – obowiązującego do 28 lutego 2015 r. oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 września 2011 r. w sprawie opłat za udostępnienie danych z rejestrów mieszkańców, rejestrów zamieszkania cudzoziemców oraz rejestru PESEL (t.j. Dz.U. z 2015 r., poz. 1388) – 496 zł;

➤ w rozdziale 85212 w łącznej wysokości 3.518.258,93 zł, w tym:

- w § 0690 z tytułu kosztów upomnień – 23,20 zł,
 - w § 0980 z tytułu zwrotu świadczeń udzielonych z funduszu alimentacyjnego – 3.482.595,39 zł,
 - w § 0970 z tytułu zwrotu udzielonych zaliczek alimentacyjnych – 679.851,59 zł,
 - w § 0920 z tytułu odsetek od funduszu alimentacyjnego – 1.239.130,35 zł
- o których mowa w przepisach ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 859 ze zm.).

W trakcie kontroli poddano analizie prawidłowość ustalenia należności w 2015 r. wobec 10 dłużników, których dotyczą najwyższe kwoty należności z tytułu zwrotu świadczeń udzielonych z funduszu alimentacyjnego wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. (za okres 1 stycznia do 31 grudnia 2015), na łączną kwotę 151.586,74 zł.

Ustalono, że należności z tytułu funduszu alimentacyjnego ustalone były zgodnie z art. 27 ust. 1 i ust. 1a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, który stanowi, że dłużnik alimentacyjny zobowiązany jest do zwrotu właściwemu organowi wierzyciela należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od pierwszego dnia po dniu wypłaty świadczenia.

Na koniec każdego kwartału, w odrębnym programie komputerowym, dokonywano przypisu odsetek od nieterminowych płatności z tytułu funduszu alimentacyjnego, zgodnie z przepisami art. 40 ust. 2 pkt. 3 ustawy o finansach publicznych.

[Akta kontroli: VI.1-5, VII.23-24]

2. Należności wymagalne oraz czynności windykacyjne.

2.1. W toku kontroli ustalono, że w 2015 r. stan należności wymagalnych związanych z realizacją zadań zleconych dotyczył rozdziału 85212, tj.: zwrotu świadczeń udzielonych z funduszu alimentacyjnego, odsetek oraz udzielonych zaliczek alimentacyjnych i wynosił:

- na dzień 1 stycznia 2015 r. – 4.657.983,76 zł,
 - na dzień 31 grudnia 2015 r. – 5.297.429,39 zł,
- i wzrósł w ciągu roku o kwotę 639.445,63 zł.

Zgodnie z pisemnym wyjaśnieniem Pani Teresy Cejmer – Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dywitach, wzrost w ciągu 2015 r. wysokości należności wymagalnych w rozdziale 85212 spowodowany był: zwiększeniem liczby dłużników nieposiadających dochodów, ich pobytem w zakładach karnych oraz trudnościami w ustaleniu miejsca ich zamieszkania.

2.2. Szczegółowej kontroli poddano podjęte działania windykacyjne należności stanowiących dochody budżetu państwa wobec 10 największych dłużników alimentacyjnych na dzień 31 grudnia 2015 r. na łączną kwotę 143.320 zł (odsetki 8.620,31 zł) i stwierdzono, że Gmina Dywity w wyniku podejmowanych działań:

- wypełniła dyspozycje zawartą w art. 42 ust. 5 ustawy o finansach publicznych, który stanowi, że jednostki sektora finansów publicznych są obowiązane do ustalania przypadających im należności pieniężnych, w tym mających charakter cywilnoprawny,
- dochodziła należności przypadających od dłużnika alimentacyjnego z tytułu świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego, poprzez przyłączenie się wierzyciela do postępowania egzekucyjnego, zgodnie z art. 27 ust. 3a i 8 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Ponadto, w okresie kontrolowanym Gmina podjęła m. in. następujące działania:

- jako organ właściwy wierzyciela:
 - przekazano 109 informacji dłużnikom alimentacyjnym o przyznaniu osobie uprawnionej prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz o obowiązku zwrotu wraz z odsetkami za opóźnienie należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
 - wysłano 55 wniosków do organów właściwych dłużnika o podjęcie działań wobec dłużników alimentacyjnych,
 - wprowadzano do systemu informatycznego biura informacji gospodarczej i aktualizowano informacje gospodarcze o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych,
- jako organ właściwy dłużnika:
 - wystosowano 60 wezwań do dłużników alimentacyjnych na wywiad alimentacyjny,
 - przeprowadzono 31 wywiadów i odebrano 31 oświadczeń o stanie majątkowym,
 - wszczęto 14 postępowań dotyczących uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych,
 - wydano 10 decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych,
 - wydano 14 decyzji o umorzeniu postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych,
 - przekazano komornikowi 89 informacji mogących mieć wpływ na skuteczność postępowania egzekucyjnego oraz 16 wniosków do właściwego starosty o zatrzymanie prawa jazdy,
 - przekazano komornikowi 1 informację mającą wpływ na egzekucję pochodzącą z rodzinnego wywiadu środowiskowego,
 - wysłano do organów właściwych wierzyciela 20 informacji o efektach działań i 27 informacji o działaniach,
 - złożono 31 wniosków do prokuratury o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 Kodeksu karnego,
 - wysłano 21 wniosków do komorników o udzielenie informacji o stanie prowadzonej egzekucji,
 - 11 razy występowano do Posterunku Policji w Dywitach o ustalenie miejsca pobytu dłużnika.

2.3. W okresie kontrolowanym nie zostały złożone wnioski w sprawie odroczenia bądź rozłożenia na raty należności stanowiących dochody budżetu państwa.

Odnotowano natomiast 1 przypadek umorzenia należności z tytułu funduszu alimentacyjnego na łączną kwotę 488,73 zł (decyzja nr GOPS.FA.441.284.2015.KA z dnia 13 marca 2015 r.).

Ponadto, w 2015 r. nastąpiło wygaszenie należności jednego dłużnika alimentacyjnego (należność w ramach funduszu alimentacyjnego w kwocie 27.646,77 zł) oraz sześciu dłużników alimentacyjnych (należność w ramach zaliczki alimentacyjnej w łącznej kwocie 75.130 zł z powodu śmierci dłużników).

Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono.

[Akta kontroli: VI.16, VII.24-26]

3. Dochody budżetu państwa związane z realizacją zadań zleconych z zakresu administracji rządowej

3.1. Zaplanowane, decyzją Wojewody Nr FK 5/2015 z dnia 16 lutego 2015 r., dochody budżetu państwa w wysokości **89.441 zł** wykonane zostały w łącznej kwocie **76.953,12 zł**, co stanowiło 86,04% planu, w tym:

- w rozdziale 75011 w § 0690 z tytułu opłat za udostępnianie danych osobowych – 471,20 zł,
- w rozdziale 85212 – 76.481,92 zł, w tym:
 - § 0980 z tytułu zwrotu świadczeń udzielonych z funduszu alimentacyjnego – 41.367,56 zł,
 - § 0690 z tytułu kosztów upomnień – 22,04 zł,
 - § 0920 z tytułu wpłaty naliczonych odsetek od świadczeń udzielonych z funduszu alimentacyjnego – 34.544,28 zł,
 - § 0970 z tytułu zwrotu udzielonych zaliczek alimentacyjnych – 548,04 zł.

Zgodnie z pisemnym wyjaśnieniem Pani Teresy Cejmer – Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dywitach – wykonanie zaplanowanych dochodów w rozdziale 85212 na poziomie 86% wynika z faktu, iż zakładano większe wpływy od dłużników alimentacyjnych oraz wyższą ściągalność należności przez komorników.

[Akta kontroli: VI.17, VII.27-28]

3.2. W toku kontroli ustalono, że dochody uzyskiwane w 2015 r. z tytułu realizacji zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych, przekazywane były do Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie w należnej wysokości i terminach wynikających z obowiązujących w tym zakresie przepisów prawa.

4. Działalność jednostki w kontrolowanym obszarze ocenia się **pozytywnie**.

Do ustaleń kontroli nie zostały wniesione zastrzeżenia.

Przyjęta ocena ogólna (ocena pozytywna) wynika z faktu, iż stwierdzone w toku kontroli odstępstwa od stanu pożądanego miały jednostkowy charakter lub ich wielkość nie miała istotnego wpływu na finansowy aspekt kontrolowanych obszarów, tj.:

- niewykazywanie, w sprawozdaniach jednostkowych Rb-27ZZ sporządzanych przez GOPS, należności będących zaległościami było błędem formalnym,
- nie prowadzenie wyodrębnionej ewidencji księgowej dla środków otrzymanych z dotacji celowej na dofinansowanie realizacji zadań własnych gminy w rozdziale 80101 Szkoły podstawowe nie skutkowało błędnym rozliczeniem wydatkowanych z dotacji środków finansowych (każdy dokument księgowy zawierał adnotację o kwocie wydatkowanej w ramach dotacji),

- należności z tytułu zaliczki alimentacyjnej oraz odsetek były ewidencjonowane w odrębnym programie, a w związku z tym nie miało to wpływu na ściągalność należności z tego tytułu,
- nieprawidłowe klasyfikowanie wydatków stanowiło 0,04% ogółu wydatków poniesionych w kontrolowanym obszarze.

Jednakże, mając na uwadze powyższe, zalecam podjęcie wszelkich działań w celu wyeliminowania w przyszłości podobnych przypadków, nawet gdy dotyczą one niewielkich kwot środków budżetowych, a w szczególności wnoszę o:

1. Zobowiązanie pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej do prawidłowego sporządzania sprawozdań jednostkowych Rb-27ZZ, poprzez wykazywanie w nich należności z tytułu zaliczki alimentacyjnej oraz odsetek.
Ponadto należności z ww. tytułu ujmować na koncie 221 *Należności z tytułu dochodów budżetowych*.
2. Prowadzenie wyodrębnionej ewidencji księgowej dla środków otrzymanych z dotacji celowej na dofinansowanie realizacji zadań własnych gminy stosownie do zawieranych umów.
3. Prawidłowe klasyfikowanie wydatków budżetowych, a w szczególności ujmowanie wydatków poniesionych na zakup książek na wyposażenie bibliotek szkolnych w § 4240 Zakup pomocy naukowych, dydaktycznych i książek.

Proszę o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości oraz o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w terminie **14 dni** od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI
Artur Chojecki

STARSZY INSPEKTOR
WOJEWÓDZKI
Anna Raczkowska

DYREKTOR
WYDZIAŁU FINANSÓW I KONTROLI
Elwira Stupienko

WYDZIAŁ FINANSÓW I KONTROLI
Wysłano dnia **2016-09-13**
Podpis ... *[Podpis]* ...

